DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

Voor den geheelen jaargang voor Soerabaya f 15.—
Idem franco per post. " 17.—
Voor den eersten halven jaargang voor " " 7.50
Idem franco per post. " 9.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 16 APRIL.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is f 1.— voor elke TIEN WOORDEN: behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

No. 31. VERANTWOORDELIJKE UITGEVERS E. FUHRI & CO, TE SOERABAYA. 1857.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANTEN.

Van den 8sten en 11den April 1857, No. 28—29.

EXTRACTEN *uit het Register der besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.*

BUITENZORG, *den 2den April* 1857. (No. 45.)

[*Staatsblad no.* 31.]

Gelezen de missive van den Minister van Kolonien, van 8 October 1856 la. C. no. 1/885;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan;

Eerstelijk: Enz.

Ten tweede: Krachtens daartoe verleende magtiging des Konings: Art. 13 van het reglement voor het weduwen- en weezenfonds der officieren van de landmagt in Nederlandsch-Indië, gearresteerd bij besluit van 3 October 1841 no. 1 (staatsblad no. 33), in dier voege te wijzigen, dat hetzelve worde gelezen als volgt:

„In elk geval, waaromtrent bij dit reglement niet uitdrukkelijk „anders is bepaald, zullen, met opzigt tot het regt op genot van „de onderstandgelden of gratificatien, de kinderen, uit meer dan „een huwelijk gesproten, te zamen genomen worden, zoodat die „uit ieder bed niet afzonderlijk in aanmerking zullen komen bij de „beslissing der vraag, of er al dan niet en tot welk bedrag er ter- „men zijn tot het bekomen van onderstand of gratificatien."

Afschrift, enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Secretaris,
VAN DE GRAAFF.

Bij besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal, van den 9den April 1857 no. 12, is, naar aanleiding van het bepaalde bij de artikelen 51 en 47 van het octrooi en reglement voor de Javasche Bank, vastgesteld bij besluit van 3 Maart 1848 no. 5 (staatsblad no. 12), bij vernieuwing van het besluit van 7 April 1856 no. 2, benoemd tot gouvernements kommissaris, om bij alle algemeene vergaderingen van stemgeregtigde deelhebbers, de belangen van het algemeen te vertegenwoordigen, en om op te treden als voorzitter van de door de algemeene vergadering van stemgeregtigde deelhebbers, op den 27sten April 1857, te kiezen kommissie tot opname der balans enz., jhr. J. F. Hora Siccama, directeur-generaal, waarnemende directeur van financien.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Uit 's lands dienst, de postkommies, tevens pakhuismeester, te Palembang F. B. Anthonijsz.

BENOEMD:

Tot substituut-officier van justitie bij den raad van justitie te Soerabaya de griffier bij den omgaanden regter in de tweede afdeeling op Java mr. J. Sibenius Trip.

Tot griffier bij den omgaanden regter in de tweede afdeeling op Java, de substituut-griffier bij den raad van justitie te Samarang mr. P. S. Gerlings.

Tot postkommies, tevens pakhuismeester, te Palembang, L. J. Temminck jr., laatst koffijpakhuismeester, te Toempang (residentie Pasoeroean), onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

BENOEMD:

Tot kommies op het residentiekantoor te Sibogha (residentie Tappanolie), de gewezen gezaghebber van Boelekomba en Bonthain J. F. Scholten.

Militair Departement.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte aan den officier van gezondheid der derde klasse J. A. Krausse.

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den eersten luitenant der infanterie S. H. von Franckenberg Ludwigsdorf.

(*Voor het land.*) De rekeningen van pakhuishuur over het 1ste kwartaal 1857 van geëntreposeerde goederen ter beschikking van het handeldrijvend publiek gereed liggende, zoo worden belanghebbenden verzocht, de pakhuishuur te komen aanzuiveren vóór of uiterlijk op den 30sten dezer.

SOERABAYA, 14 *April* 1857.
De Ontvanger der inkomende en uitgaande regten,
R. H. A. HEIDSIECK.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Couranten* van 4 en 8 April No. 27 en 28, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

In opvolging van het bepaalde bij art 1130 en in verband tot art. 1037 en 1038 van het burgerlijk wetboek, worden door deze opgeroepen alle bekende en onbekende schuldeischers in de nalatenschappen van wijlen H. N. Bunnemeijer, J. F. van den Broek, J. W. van den Broek, C. F. Giebels, A. Barneveld, J. Coster en M. F. C. Wachtels, ten einde op Vrijdag den 24sten April e. k., des morgen ten 10 ure, in het locaal der weeskamer alhier tegenwoordig te zijn bij de aflegging van rekening en verantwoording van het gevoerd beheer in opgemelde boedels, en bij de voor te stellen rangschikking der schuldeischers, voor zoo verre het bedrag der nalatenschap toereikende zal zijn.

Door het collegie van boedelmeesteren te Batavia, van wijlen den inlandschen matroos Ikalam.

Door den testamentairen Executeur te Batavia, van wijlen den Chinees Jap Tengo.

Door de Commissarissen in den boedel te Weltevreden, van wijlen den sergeant schoenmaker Alje Geerts Hoeksema.

Door D. C. Burgemeestre [illegible], van wijlen den heer Mr. T. C. A. van Citters.

Door de Mede-Executeuren [illegible], van wijlen den weledel zeer gel. heer dr. J. F. [illegible].

Door de testamentaire Ex[illegible] J. Nolten, geb. Portie en den geassumeerden Executeur, D. W. Nolten te Soerakarta, van wijlen Johannes Jacobus Nolten.

Door W. Stuve, als gemagtigde van de Wed. J. W. Hansen, Executrice te Macasser, van wijlen den heer H. Hansen, koopman te Timor.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING

Op Vrijdag den 7den April.

Voor het pakhuis van den heer D. D. van Boeckholtz, in de Chinesche kamp. (Bibis.)

ADVERTENTIEN.

op het oogenblik dat de kamerdeur geopend werd en de hofmeester aankondigde, dat de tafel gedekt was met de luide uitroeping: „Monseigneur est servi," waaruit bleek dat voor zijne Eminentie het gevaar van gebrek te lijden nog niet zoo dadelijk voor de deur stond. — De abt wilde nog iets zeggen, maar het berigt van den hofmeester en de geur die van de eetzaal kwam, hadden meer aantrekkingskracht, zoodat de prelaat niets meer hoorde en zich verwijderde, terwijl de abt Verger, met de wanhoop en wraakzucht in het hart, terugkeerde naar zijn zolderkamertje, waar hem eene drooge broodkorst wachtte. (*Singapore Freepress.*)

DE INVLOED DER GOUDDELVING OP DEN WERELDHANDEL.

De geregelde bewerking der goudmijnen van Californie begon in 1848; die van de Australische beddingen in 1851. — Volgens opgaven hebben Californie en Australie te zamen reeds voor eene waarde van vijftien honderd millioenen gulden opgeleverd; terwijl men thans rekent, dat elk dezer landen eene jaarlijksche opbrengst van *f* 144,000,000 afwerpen.

Op het eerste gezigt zou het schijnen dat de aardbodem in de laatste tijden alleen goud had voortgebragt, hetgeen echter niet het geval is; want de goudproductie heeft bijna gelijken tred gehouden met de voortbrenging van zilver, hetgeen voldoende bewezen wordt door de daadzaak, dat de betrekkelijke waarde der beide metalen, die vroeger stond als 15 : 1, zoo weinig verandering heeft ondergaan, dat die verhouding thans met niet meer dan 5% ten voordeele der waarde van het zilver verschilt. Het verschil in de waarde der metalen is natuurlijk de maatstaf van de verhouding in derzelver voortbrenging, en dit verschil had niet zoodanig geëvenredigd kunnen blijven; wanneer Californie niet gelijktijdig met deszelfs goud een nieuwen aanvoer van kwikzilver had voortgebragt. — In de rijkste mijnen wordt de zilver-productie te weeggebragt door amalgamatie en hangt dus de meerdere of mindere voortbrenging geheel af van den prijs van het kwikzilver, in welk metaal de Californische mijnen zóó rijk zijn dat de oude prijs van *f* 2,70 per pond is gedaald tot op 86 cents per pond. — Het is dus volkomen zeker dat, op het kleine verschil van 5% na, de zilver-productie gelijken tred heeft gehouden met die van goud; en gevolgelijk dat gedurende de laatste acht jaren de in den handel aanwezige hoeveelheid kostbare metalen is vermeerderd met eene waarde van *f* 2,925,000,000.

Toen de ontdekking van de uitgestrekte goud-beddingen van Californie wereldkundig werd, vreesde men dezelfde gevolgen die in de 16de eeuw de aanvoer van Amerika's goud en zilver had te weeg gebragt; dat is, dat de prijs dier metalen tot op een derde van derzelver vroegere waarde zoude dalen, en dat alle andere artikelen, arbeidsloonen, etc., tot op driemaal derzelver waarde zouden stijgen. — De rentenier zoude in wezenlijke waarde slechts een derde van zijn uitgezet kapitaal terug erlangen en de schulden der natien zouden kunnen beschouwd worden als tot op een derde te zijn verminderd; terwijl de renten daarover zouden worden uitbetaald in eene munt, die twee derden van derzelver waarde had verloren.

Deze vrees is echter gebleken geheel ongegrond te zijn geweest. De grootere toevoer van kostbare metalen heeft de nijverheid zoodanig aangespoord, dat deze eene zoo aanzienlijke hoeveelheid andere voortbrengselen daartegen over heeft gesteld, dat het evenwigt ongeveer is bewaard gebleven. — Het is waar, er zijn prijsverhoogingen geweest, en in sommige artikelen zelfs hebben zeer belangrijke rijzingen plaats gehad; in geen geval echter werd het verschil zoo groot als men had gevreesd, en dáár, waar zulk eene prijs-verhooging plaats vond, was zulks steeds het gevolg van bijzondere oorzaken en wel meestal dáárvan, dat de aanvoer of voortbrenging geen gelijken tred hield met de toenemende behoefte.

Elke graansoort heeft eene belangrijke rijzing ondervonden, veroorzaakt door meer of minder mislukte oogsten in de verschillende deelen van Europa, waardoor de behoefte de voortbrenging overtrof. — Vleesch steeg in Engeland tot niet minder dan 50% boven de vroegere waarde, niettegenstaande dáár in 1855 ruim 250,000 runderen en ander slagtvee werden ingevoerd; maar welke bijna ongeloofelijke hoeveelheden levensmiddelen werden ook niet naar Californië en Australië gezonden.

Ruwe katoen steeg in de laatste acht jaren 20 % en koffij cc. 50%, waarvan de voornaamste oorzaak moet gezocht worden in de verminderde voortbrenging van sommige tropische gewesten, misschien wel een gevolg van de emancipatie der slaven in de Engelsche kolonien. Thee echter, niettegenstaande de sedert jaren in China woedende burger-oorlog, slechts 12% en dat de Chinesche ruwe zijde tot 70% boven derzelver vroegere prijs is gestegen, is eeniglijk te wijten aan de in Frankrijk en Italie mislukte zijde-oogsten.

Daarentegen zijn artikelen waarin de behoefte de voortbrenging niet heeft overtroffen, op hunnen ouden prijs gebleven of hebben eene vermindering in waarde ondergaan. Zoo is het Engelsch staafijzer thans nog op juist denzelfden prijs als in 1848 en is de suiker 16% en de Australische wol 20% gedaald.

Duidelijk als het is dat de voortbrenging der verschillende artikelen gedurende de laatste acht jaren gelijken tred heeft gehouden met de énorme aanvoeren van kostbare metalen, moet zich de nijverheid in hare onderscheidene takken zeer hebben ontwikkeld. Daartoe strekke het volgende als een klein bewijs.— De uitvoeren van Engeland, die vóór de goud-ontdekkingen *f* 600,000,000 bedroegen, hebben zich verdubbeld en beloopen thans eene waarde van *f* 1200,000,000.— Eene gelijke vermeerdering van uitvoeren toonen de handels-rapporten van Noord-Amerika en ook in Frankrijk heeft eene groote uitbreiding in de exportaties plaats gevonden.

De voornaamste oorzaak van die vermeerderde uitvoeren moet natuurlijk gezocht worden in de goud producerende landen zelve.— Zoo bedroegen bij voorbeeld in 1849, twee jaren voor de ontdekking der Australische goudbeddingen, de uitvoeren van Engeland naar Nieuw-Holland omstreeks dertig millioen gulden, terwijl zij in 1854 eene waarde beliepen van honderd zestig millioen guldens en dus meer dan vervijfvoudigd zijn.

Men heeft zich noodeloos verontrust over den grooten uitvoer van zilver naar het oosten en voornamelijk naar Hindostan en China. Sedert het begin der laatste goudontdekkingen hebben die uitvoeren jaarlijks eene gemiddelde waarde van *f* 36,000,000, hetgeen over de laatste acht jaren nog geen tiende gedeelte is van de vermeerdering der productie van edele metalen en welke som ook niet buitensporig mag worden genoemd, als men in aanmerking neemt dat die werd uitgevoerd naar landen, die door bijna de helft van het menschdom zijn bewoond en waar men, behalve in China, noch zilvermijnen, noch banken, noch papiergeld aantreft en waar het volk is verslaafd aan de zucht tot schatten te vergaderen zonder die weder in omloop te berengen.

Is de tegenwoordige invoer van zilver in Hindostan grooter dan vroeger, dan is de reden alleen dáárin te zoeken dat de inboorlingen ons voor eene grootere waarde van hunne voortbrengselen leveren dan zij van ons in goederen terug nemen; waardoor van onze zijde de noodzakelijkheid ontstaat van in geld te betalen. — Dit is met China nog meer dan met Hindostan het geval. In 1849 leverde China slechts voor ongeveer *f* 36,000,000 thee aan Engeland, en in 1854, voor eene waarde van *f* 64,560,000. — Zoo ook werd in 1849 in Engeland van China ingevoerd voor eene waarde van *f* 14,400,000 aan ruwe zijde, hetgeen in 1854 klom tot een beloop van *f* 39,817,344, en in 1856 zal dat weinig minder zijn dan voor eene waarde van *f* 96,000,000. Het kan toch geene verwondering baren, dat men met specie moet aanvullen het verschil tusschen uit- en invoer, wanneer men bedenkt, dat Engeland in 1854 slechts voor eene waarde van *f* 18,000,000 in China invoerde, terwijl er van China naar Engeland voor ruim *f* 100,000,000 werd uitgevoerd. De toevloed van het Californisch en Australisch goud heeft dus nog geene vermindering teweeg gebragt in de waarde der edele metalen. — Wil men daartegen aanvoeren dat een tijds verloop van acht jaren te kort is, om zulk een' ommekeer te bewerkstelligen, als de oorkonden ons mededeelen, dat in de zestiende eeuw het gevolg was van den invoer van het goud en zilver van Zuid-Amerika, dan voeren wij daartegen aan dat, in den staat waarin zich thans het onderling verkeer der volken bevindt en met de tegenwoordige middelen van vervoer en exploitatie, acht jaren minstens gelijk staan met twintig jaren in de zestiende eeuw; en Adam Smith schrijft, dat de invloed van den toevoer van Zuid-Amerika's edele metalen zich in Engeland eerst omstreeks 1570 in al hare kracht begon te openbaren, dat was twintig jaren na de ontdekking van de mijnen van Potosi.

Zal echter die steeds voortgaande toevoer van goud en zilver uit de Australische en Californische mijnen niet later de gevreesde uitwerking hebben. — Wij gelooven het niet. — Wanneer die metalen geene vermindering in waarde hebben ondergaan, toen zij plotseling eene markt overstroomden, terwijl die op zulk eene gebeurtenis geheel niet was voorbereid, dan is het weinig waarschijnlijk dat zulks later zoude geschieden, nadat die toevoeren niet alleen verwacht worden, maar ook nadat de kanalen reeds zijn geopend, waarin die toevoeren moeten worden verzwolgen; nadat Australië en Californië eene bevolking tellen die er vroeger niet bestond, eene bevolking in wier behoeften moet worden voorzien, uitsluitend door diegenen die hen van hun goud en zilver verlossen. Wij gelooven niet dat zulks het geval kan worden, terwijl de wereld al meer en meer in een net van spoorweg- en telegraaf-lijnen wordt gewikkeld en de beschaving zich met reuzen schreden naar alle zijden uitbreidt. Integendeel, even spoedig als het zich produceert, zal het zich onder de nijvere volkeren verdeelen en als ware het, verliezen en het eenigste gevaar dat men zou moeten duchten, zou zijn, dat de goudmijnen eensklaps ophielden met hunne schatten voort te brengen of uitgeput raakten, waarvan het onvermijdelijk gevolg zou worden eene ongekende daling in den prijs van alle voortbrengselen, ja, de onmogelijkheid om voort te gaan op den voet, waarop thans alles in de wereld naar vooruitgang en uitbreiding streeft.

Ten slotte zullen wij hier alleen bijvoegen wat wijlen de heer Huskisson, de groote voorvechter van den vrijen handel, omtrent dit punt dacht. — Jacob, in zijn uitvoerig werk over de edele metalen, een werk, dat uitgegeven werd zestien jaren vóór de ontdekking der mijnen van Californie haalt aan, dat Huskisson reeds zag, dat eene groote toename van de productie der goud- en zilvermijnen de uitwerking zou hebben van allerzijds de nijverheid, geestkracht en uitvindingen aan te sporen en op te wekken, terwijl eene vermindering in de voortbrenging der edele metalen eene tegenovergestelde werking zoude hebben.

Wij behouden ons voor om in een onzer volgende nummers aan te toonen van waar men tot de dwaling kwam, dat eene groote vermindering in de waarde van de kostbare metalen het gevolg was van den toevoer daarvan uit Zuid-Amerika in de zestiende eeuw.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum	*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Van*
April 9	Amirikansche	Jennie W. Paine.	J. Colbum.	Batavia.
„ —	Ned. Ind.	stoomschip Padang.	B. J. Schipper.	Makasser
„ —	„ „	„ Ambon.	F. A. B. Hugenholtz.	„
„ 10	Nederlandsche	Anna en Christina.	J. C. Joon.	Amsterdam.
„ —	„	Petronella Catharina.	T. Hagen.	Batavia.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum	*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Naar*
April 8	Ned. Ind.	Kalimanten.	Lie Boenping.	Banjarmassing.
„ 9	„ „	Resgil Gair.	Sech Hoessin bin Osman.	Sandelhout Eiland.
„ 10	„ „	Ydroessie.	Said Abd. bin Alie Bafagie.	Grissee.
„ —	Nederlandsche	Cornelia.	J. B. Jaski.	Nederland.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Nederlandsche	Euterpe.	Kuipers.	Nederland.	Fraser Eaton & Co.
„	Jacoba Cornelia.	T. Roosenboom.	China.	„ „ „ „
Ned. Ind.	Charlotte.	W. Bakker.	Batavia.	„ „ „ „
Amerikaansche	Jenny W. Paine.	Colburn.	Cowes.	„ „ „ „
Engelsche	Sidney.	Brown.	Balie.	„ „ „ „
Nederlandsche	Zuid-Beveland.	Boers.	Nederland.	Van Eck & Co.
„	Yssel.	. . . . . .	„	Schimmelpenninck & Co.
„	Christiaan Huijgens.	J. Muller.	Amsterdam.	Ruyl Cramer & Co.
„	Cheribon Packet.	Massinghen.	Onbepaald.	Van Leeuwen & Co.

Aangekomen Passagiers.

Met het Ned. schip *Jennie W. Paine*, de heeren W. Masson, Johnson, J. Nilson, J. Wels en W. MacNeal.— Met het Ned. Ind. stoomschip *Padang*, de heeren du Cloux, Rendorp, Kuiper, Treijn, Altheer en fam., Scheltema, Broekmeijer, twee Officieren, prins Hassan en fam., Z. M. troepen en banneliugen.— Met het Ned. Ind. stoomschip *Ambon*, luit.-ter-zee 2de klasse S. van Loo en de heer Le Clercq.— Met de Ned. brik *Anna en Christina*, mejufvrouwen C. van Dalen, B. van Dalen en D. van Dalen. — Met de Ned. bark *Petronella Catharina*, de heer van der Linden en familie.

Vertrokken Passagiers.

Met de Ned. bark *Cornelia*, de officier van administratie 3de klasse D. L. de Rochemont en een gepasp. militair.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Suriname, Celebes en Vesuvius; de schoenerbrikken de Lansier, Egmond en het transportschip Merwede; de schepen Fulkus So-oot, Fathal Moebarak, Yssel en Jennie W. Painie; het stoomschepen Banda, Padang en Ambon; de barken Fatal Maän, Adrakool Haer, Bacht Mastora, Salma, Charlotta, Euterpe, Zuid-Beveland, Christiaan Huijgens, Jacoba Cornelia, Atiat Toolbarie, Cornia en Petronella Catharina; de brikken Cheribon Packet, Faidul Karim en Anna en Christina; de schoeners Bella, Bintang Timor en Bientang Batawie.

Uitvoer te Soerabaya van den 9den tot en met den 11den April 1857.

AANVOER.

Van Moluccos per het Nederl. Ind. stoomschip *Padang*, gezagv. Schipper, agent W. Cores de Vries.

$94\frac{1}{2}$ picols wilde noten, 5 picols was, 9 kisten kaijoe poetie-olie, McMillan Marten & Co; 2 kisten koopmanschappen, Fraser Eaton & Co; 75 kelders genever, 1 buks, Boeckholtz; 1 kist koopmanschappen, Adam & Co; $17^{33}/_{100}$ picols was, Nash; $72^{20}/_{100}$ picols geelhout, 24 picols koffij, $7^{70}/_{100}$ picols koper, 24 picols was, diverse Chinezen en Arabieren, $189^{03}/_{100}$ picols was, N. H. M.

UITVOER.

Naar Nederland per het Ned. schip *Cornilia*, gezagv. J. B. Jaskie.

1936 schuitjes tin, 100 picols N. H. M.; $78^{22}/_{100}$ picols rotting, Fraser Eaton & Co; $2464^{12}/_{100}$ picols tabaks bladeren, B. J. van Eck & Co; $1765^{23}/_{100}$ picols tabaks bladeren, Adam & Co; 5049 picols rijst, P. Kervel & Co.

Marktprijzen.

SUIKER N°. 16 per picol *f* 20.—
KOFFIJ per picol.
RIJST (CARGA) per kojang *f* 115 à *f* 125.—
Id. (WITTE) „ „ *f* 140 à *f* 150.—
KORHUIDEN per 100 st.
ARAK per legger.
OLIE (KLAPPER) per picol.
OLIE (KATJANG).
KADJANG MATTEN.
ROTTING.
WISSELKOERS.

DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

Voor den geheelen jaargang voor Soerabaya f 15.—
Idem franco per post. „ 17.—
Voor den eersten halven jaargang voor „ 7.50
Idem franco per post. „ 9.—
De OOSTPOST verschijnt elken **Maandag** en **Donderdag.**

DONDERDAG 16 APRIL.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is f 2.— voor elke TIEN WOORDEN: behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

No. 31. VERANTWOORDELIJKE UITGEVERS E. FUHRI & CO, TE SOERABAYA. 1857.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANTEN

Van den 8sten en 11den April 1857, No. 28—29.

EXTRACTEN *uit het Register der besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.*

BUITENZORG, *den 2den April* 1857. (No. 45.)

[*Staatsblad no.* 31.]

Gelezen de missive van den Minister van Kolonien, van 8 October 1856 la. C. no. 1/885;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan;

Eerstelijk: Enz.

Ten tweede: Krachtens daartoe verleende magtiging des Konings: Art. 13 van het reglement voor het weduwen- en weezenfonds der officieren van de landmagt in Nederlandsch-Indië, gearresteerd bij besluit van 5 October 1841 no. 1 (staatsblad no. 33), in dier voege te wijzigen, dat hetzelve worde gelezen als volgt:

„In elk geval, waaromtrent bij dit reglement niet uitdrukkelijk „anders is bepaald, zullen, met opzigt tot het regt op genot van „de onderstandgelden of gratificatien, de kinderen, uit meer dan „een huwelijk gesproten, te zamen genomen worden, zoodat die „uit ieder bed niet afzonderlijk in aanmerking zullen komen bij de „beslissing der vraag, of er al dan niet en tot welk bedrag er ter„men zijn tot het bekomen van onderstand of gratificatien."

Afschrift, enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Secretaris,
VAN DE GRAAFF.

Bij besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal, van den 9den April 1857 no. 12, is, naar aanleiding van het bepaalde bij de artikelen 51 en 47 van het octrooi en reglement voor de Javasche Bank, vastgesteld bij besluit van 3 Maart 1848 no. 5 (staatsblad no. 12), bij vernieuwing van het besluit van 7 April 1856 no. 2, benoemd tot gouvernements kommissaris, om bij alle algemeene vergaderingen van stemgeregtigde deelhebbers, de belangen van het algemeen te vertegenwoordigen, en om op te treden als voorzitter van de door de algemeene vergadering van stemgeregtigde deelhebbers, op den 27sten April 1857, te kiezen kommissie tot opname der balans enz., jhr. J. F. Hora Siccama, directeur-generaal, waarnemende directeur van financien.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Uit 's lands dienst, de postkommies, tevens pakhuismeester, te Palembang F. B. Anthonijsz.

BENOEMD:

Tot substituut-officier van justitie bij den raad van justitie te Soerabaya de griffier bij den omgaanden regter in de tweede afdeeling op Java mr. J. Sibenius Trip.

Tot griffier bij den omgaanden regter in de tweede afdeeling op Java, de substituut-griffier bij den raad van justitie te Samarang mr. P. S. Gerlings.

Tot postkommies, tevens pakhuismeester, te Palembang, L. J. Temminck jr., laatst koffijpakhuismeester, te Toempang (residentie Pasoeroean), onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

BENOEMD:

Tot kommies op het residentiekantoor te Sibogha (residentie Tappanolie), de gewezen gezaghebber van Boelekomba en Bonthain J. F. Scholten.

Militair Departement.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte aan den officier van gezondheid der derde klasse J. A. Krausse.

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den eersten luitenant der infanterie S. H. von Franckenberg Ludwigsdorf.

(*Voor het land.*) De rekeningen van pakhuishuur over het 1ste kwartaal 1857 van geëntreposeerde goederen ter beschikking van het handeldrijvend publiek gereed liggende, zoo worden belanghebbenden verzocht, de pakhuishuur te komen aanzuiveren vóór of uiterlijk op den 30sten dezer.

SOERABAYA, 14 *April* 1857.
De Ontvanger der inkomende en uitgaande regten,
R. H. A. HEIDSIECK.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Couranten* van 4 en 8 April No. 27 en 28, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

In opvolging van het bepaalde bij art 1130 en in verband tot art. 1037 en 1038 van het burgerlijk wetboek, worden door deze opgeroepen alle bekende en onbekende schuldeischers in de nalatenschappen van wijlen H. N. Bunnemeijer, J. F. van den Broek, J. W. van den Broek, C. F. Giebels, A. Barneveld, J. Coster en M. F. C. Wachtels, ten einde op Vrijdag den 24sten April e. k., des morgens ten 10 ure, in het locaal der weeskamer alhier tegenwoordig te zijn bij de aflegging van rekening en verantwoording van het gevoerd beheer in opgemelde boedels, en bij de voor te stellen rangschikking der schuldeischers, voor zoo verre het bedrag der nalatenschap toereikende zal zijn.

Door het collegie van boedelmeesteren te Batavia, van wijlen den inlandschen matroos Ikalam.

Door den testamentairen Executeur te Batavia, van wijlen den Chinees Jap Tengo.

Door de Commissarissen in den boedel te Weltevreden, van wijlen den sergeant schoenmaker Alje Geerst Hoeksema.

Door D. C. Burgemeestre [illegible]on, van wijlen den heer Mr. T. C. A. van Citters.

Door de Mede-Executeuren [illegible]rta, van wijlen den weledel zeer gel. heer dr. J. F. [illegible]e.

Door de testamentaire Ex[illegible] J. Nolten, geb. Portie en den geassumeerden Executeur, D. [illegible] Nolten te Soerakarta, van wijlen Johannes Jacobus Nolten.

Door W. Stuve, als geinagtigde van de Wed. J. W. Hansen, Executrice te Macasser, van wijlen den heer H. Hansen, koopman te Timor.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING
Op Vrijdag den 7den April.

Voor het pakhuis van den heer D. D. van Boeckholtz, in de Chinesche kamp. (Bibis.)

ADVERTENTIEN.

STERFGEVAL.

Heden overleed aan eene hevige buikziekte mijn geliefd dochtertje JOHANNA, CORNELIA, ELISABETH, in den ouderdom van 18 maanden. Zij volgde in het korte tijdsbestek van nog geen 5 maanden haar broertje in het graf.

PASOEROEAN, 12 *April* 1857.
J. M. VAN MERKESTEYN.
F. W. L. VAN MERKESTEYN,
Geb. VON WINCKELMANN.
(246)

VENDUTIE.

Op Maandag den 20sten April 1857,

Zullen te *Redjo-Sarie*, district *Goreng-Gareng*, residentie *Madioen*, publiek worden verkocht, de MEUBILAIRE GOEDEREN, PAARDEN en RIJTUIGEN, behoorende tot de nalatenschap van wijlen den Heer A. HEYERDAHL, in leven suikerfabrikant aldaar. (233)

VENDUTIE WEGENS VERTREK

Op Dingsdag den 21sten April 1857.

Ten huize van den WelEdGestr. Heer Mr. F. B. VAN LEEUWEN, door D. D. VAN BOECKHOLTZ te *Embong Malang*, van LEDIKANTEN, KASTEN, BANKEN, STOELEN, TAFELS, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, LAMPEN, GLAS- en AARDEWERK, enz. benevens EEN PALANKIJN en een span goed gedresseerde OVERWALSCHE WAGENPAARDEN. (245)

VERKOOP BIJ EXECUTIE.

Krachtens eene notarieële obligatie de dato 19 *April* 1851 N°. 53, gepasseerd voor den alhier residerenden Notaris Z. A. EECKHOUT en getuigen, zal op den 22sten *April* 1857, ten behoeve van J. F. NEYNDORFF en ten laste van den boedel van wijlen S. K. DE BRUINE, door mij ondergeteekende, deurwaarder bij den raad van justitie, bij wege van Executie, voor de woning van Mevrouw de weduwe DE BRUINE, publiek worden verkocht eenige MEUBELAIRE GOEDEREN en eene welluidende PIANO.

De waarnemend Deurwaarder,
(224) J. P. SPANGENBERG.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het Ned. Barkschip, *CHRISTIAAN HUYGENS*, kapt. J. MULLER, voerende een bekwaam geneeskundige en zeer goed ingerigt voor den overvoer van eene familie of wel enkele personen.

Het vertrek van hier via BATAVIA zal plaats hebben in de tweede helft dezer maand. Adres bij

SOERABAYA, 11 *April* 1857.
RUYL CRAMER & CO.
(235)

WORDT TE KOOP GEVRAAGD:

Twee Schepen van Jattie-hout gebouwd, een groot van 200 tot 250 lasten en een van 100 tot 120 lasten; adres onder Letter D te SAMARANG, bij

(236) V. H. NOMAN, KOLFF & CO.

TE KOOP

De snelzeilende Engelsche BRIK **„ALGERINE,"** ladende p. m. 4000 picols.

en

De Engelsche BARK **„EBLANA,"** ladende p. m. 4500 picols. Te bevragen bij

HUNTER HOUGHTON & CO
(219) BATAVIA.

WORDT GEVRAAGD:

Eene Europesche vrouw of weduwe, van middelbaren leeftijd en eene burgerlijke afkomst, tot het houden van opzigt in eene huishouding.

Adres bij de uitgevers dezes. (231)

TE KOOP

Eene ruime, bijna nieuwe en groote REISWAGEN, met zes kasten.

J. HAGEMAN, JCz.
(234) qq.

Iemand, die verscheidene jaren op suiker- en tabaksfabrieken en ook in toko's als BOEKHOUDER is werkzaam geweest, wenscht als zoodanig weder geplaatst te worden.

Adres litt. A, bij de uitgevers dezes. (237)

De Firma **A. BOUMAN & CO** likwideert.
(238)

MR. K. MEWBOLT,

DENTIST.

Vervangt het verlies van tanden zonder pijn door kunstmatige, van ééne enkele tand tot een geheel gebit. — Uithalen van tanden, schoonmaken en vullen tegen matigen prijs.

Mr. NEWBOLT zal spoedig deze plaats verlaten.
(227) HOTEL MONTOFT.

Houders van Connossement over een kistje kleedingstukken gemerkt J. SAS SOERABAYA, aangebragt per het Nederlandsche schip **HUGO GROTIUS**, gezagvoerder A. K. ZWEEDE, worden verzocht, ter verkrijging van hetzelve, zich te melden bij

SOERABAYA, 15 *April* 1857.
De Agenten, (239)
SCHIMMELPENNINCK & CO.

TANDPOEDER.

Tot behoud van de tanden, en om dezelve zuiver blank te houden, vervaardigd door en te verkrijgen bij

Mr. K. NEWBOLT,

Hotel Montoft. DENTIST.

De doos *f* 3.— rec. — 6 doozen *f* 15.— rec.

(226)

---

f 7000.-

In leen te bekomen, op eerste HYPOTHEEK. Adres bij de uitgevers dezes. (222)

BIJ VAN DRIESSCHE PAS ONTVANGEN.

Puik Puike BOTER groote vaatjes à 6 Nederl. ponden.

SELTSERWATER op halve Kruikjes. (241)

ONTVANGEN

Een factuur gezette DIAMANTEN en BRILLANTEN, bestaande uit RINGEN, PARURES, OORKNOPPEN, Stellen KNOOPJES van 18 stuks. Bij

M. KOOSEN.

(225) *Werfstraat.*

MET DE MAIL ONTVANGEN.

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE MARINE 1857. . *f* 2.50
NAAM- EN RANGLIJST der officieren van het koninklijke leger der Nederlanden. 1857. . . . . . . „ 4.—
F. H. VAN VLISSINGEN. ONTWERP VAN EENE KOLONISATIE voor de eilanden Sumatra, Borneo, Celebes en Boeroe, uitmakende een deel der Nederl. O. I. Bezittingen. . . . . „ 2.—
ONTWERP van een reglement op de drukwerken in Ned. Indië, met de daarbij behoorende nota tot toelichting. „ 2.—
PROBLEMATISCHE POLITIEK. Het nieuw ministerie en de volksvertegenwoordiging in 1856. . . . . „ 2.—
MR. A. BOGAERS. Tolleus. . . . . „ 2.—
JAN VAN BEERS. Lijkkrans voor Tollens. . . . . . . „ 1.—
ALPHABETISCHE NAAMLIJST der Nederl. koopvaardij-schepen, varende op de Indiën, voor 1857. . „ 3.—
's GRAVENHAAGSCHE RESIDENTIE-ALMANAK. 1857. . . . . „ 10.—
DE NIEUWE SPECTATOR. 1857. Afl. 1—5 Per jaarg. „ 17.—
TRÉSOR DES DEMOISELLES. 1857 livr. 1. Par année. „ 18.—
DE KINDER-COURANT. 1856—1857. Afl. 1—31 Per jaarg. . . . . „ 12.—
L'ILLUSTRATION. Janv. 3—31 1857 Par année. . . „ 36.—
THE ILLUSTRATED LONDON NEWS. 3—31 jan. The year. . . . . „ 50.—

NOG VOORHANDEN:

NAAM- EN RANGLIJST der officieren bij de land- en zeemagt in Nederl. Indië. 1857. . . . . „ 2—
NEDERL. INDISCHE ZAK-ALMANAK. . . . . . . „ 2.—

(206) E. FUHRI & CO.

Versch **AMERIKAANSCH MEEL** in blikken en in vaten. Bij

(229) DE STURLER & FAGNOTTI.

BIJ VAN DRIESSCHE PAS ONTVANGEN.

Alderschoonste Zwart Casimier LAKEN, SATAIN DE LAINE, half zijden ZWART TRICOT en BILLARD LAKEN, verschillende soorten van HALVE ZIJDEN TRIÇOT en andere TRICOTS.

Alderschoonste KINDERHOEDJES,

Verscheidene soorten van gemaakte DASSEN,

Echte DIAMANTE PENNEN,

Verschillende soorten INKTKOKERS. (240)

VOOR DE GARNIZOENEN IN DEZE AFDEELING.

GEDRUKTE STUKKEN.	Rec.	duit
SCHIJFSCHIETREGISTERS. Per boek van 24 vel. . .	*f*	4.—
IDEM. Per vel	„	—.24
MENAGE-BOEKEN. Ingebonden	„	6.—
WACHTRAPPORTEN. Per 10 vel.	„	1.—
MODEL N°. 14. Per stuk.	„	—.40
UITRUKKINGSTAATJES. Per 10 stuks	„	—.20

Te bekomen bij

(212) **E. FUHRI & CO.**

PAS ONTVANGEN

BIJ

LEDEBOER & CO.

Puike MANILLA SIGAREN, BOTER, BESSENSAP, WASKAARSEN, MADERA, ROZIJNEN, LIJN-OLIE, diverse soorten van VERF, ZOUTVLEESCH in vaatjes van 50 ℔.

Alles tegen zeer billijke Prijzen. (243)

DE TOEPASSING EN AANWENDING VAN DE PILLEN en ZALF van DR. HOLLOWAY. Door hem zelven voorgeschreven.

A *f* 1.— Rec. verkrijgbaar bij

(242) E. FUHRI & CO.

VOORHANDEN

BIJ DE STURLER & FAGNOTTI

RHIJN WIJNEN.

LAUBENHEIMER,
NIERSTEINER,
RUDESHEIMER,
HOCHHEIMER,
LIEBFRAUMILCH,
STEINBERG CABINET,
RUDESHEIMER BERG.

FRANSCHE WIJNEN:

GRAND VIN CHATEAU LEOVILLE,
PRELLER HAUT BRION,
ST. JULIEN,
ST. ESTEPHE,
ST. EMILION.
MARGAUX,
BOURGOGNE MOUSSEUX,
DITO CHAMBERTIN,
DITO HERMITAGE,
FRONTIGNAN MUSCAT,
CHAMPAGNE JUGLAR,
DITO AI,
DITO SILLERY MOUSSEUX,

VOORTS:

Witte en ROODE PORT-A-PORT,
MADERA,
HAANTJES BIER van RENDORP,
BEST INDIA PALE-ALE,
BARCELONA BRANDEWIJN,
COGNAC JOHN ALBERTY,
CHERRY BRANDY,
DITO CORDIAL,
RATAFIA,
GUIGNOLET,
ABSINTHE SUISSE,
Echte JAMAICA RHUM,
Fransche en Hollandsche SIROPEN,
LIKEUREN,
GENEVER AVH. en andere soorten,
BESSEN GENEVER, (244)
DITO SAP,
MAAG- en BOONE[illegible] BITTER, enz., enz., enz.

***SOERABAYA**, d[illegible]den April 1857.*

Gisteren morgen ten zeven uur had alhier op de oude Passeerbaan de voltrekking van een doodvonnis plaats aan drie inlanders, die door den landraad alhier ter dood veroordeeld waren, welk vonnis door het Hoog Geregtshof te Batavia was bevestigd geworden. Het verzoek om gratie was door den Gouverneur-Generaal gewezen van de hand.

Deze drie lieden zijn veroordeeld ter zake zij in den avond van den 18den Februarij 1856, in het district Sidokarie een Chineschen handelaar, die met eene kar zijne goederen vervoerde, geweldadig vermoord hadden en zijne goederen gestolen.

— In den nacht van den 14den op den 15den dezer hebben eenige dieven getracht in de woning van den heer S. op de Kaliemaas in te klimmen. Zij maakten daartoe gebruik van een door hen medegebragten ladder, en hadden reeds het venster van eene kamer op de eerste verdieping bereikt, die juist de slaapkamer van den bewoner was, toen deze door het geblaf van zijn hondje plotseling ontwaakte, en naar zijnen sabel wilde grijpen, die aan dat venster was opgehangen, doch het voorwerp was reeds gestolen, en de dief — gelukkig ontvlugt. — Het was na 4 uur en eene zeer heldere maneschijn toen dit plaats had, en er waren wakers op het erf.

— Wij vernemen dat met de *Jan Pietersz. Koen* van Batavia alhier is aangekomen de heer L. Feroni met zijne vrouw en drie kinderen, het voornemen hebbende met zijne familie alhier eenige acrobatische voorstellingen te geven. Deze kunstenaar heeft reeds groote en verre reizen door Zuid- en Noord-Amerika, gedaan. Van Californie begaf hij zich naar Canton, waar hij het bombardement van die plaats bijwoonde. Laatstelijk kwam bij van Singapore te Batavia, waar hij in vereeniging met het tooneel-gezelschap aldaar eenige voorstellingen gegeven heeft, waarvan de *Java Bode*, in zijn verslag, loffelijke melding gemaakt heeft.

CHERIBON. — In de afgeloopen maand hebben hier zware over stroomingen plaats gehad, waardoor de volgende ongelukken zijn veroorzaakt.

Op den 6den Maart jl. zijn de dammen in de rivieren Tjiberes en Tjigaroehgah werggeslagen en is op sommige plaatsen schade toegebragt aan eenige uit de rivieren gemaakte waterleidingen.

Op den 21sten zijn de rivieren Tjisangarang en Tjimanies buiten hare boorden getreden, zoodanig, dat het water 4½ voet in de fobriek Tjigobang, en in de iets lager gelegen arakstokerij tot op 1 voet van het dak gestaan heeft, waardoor de deuren van het laatstgenoemde gebouw uit de hengsels zijn geligt en weggedreven, met een aantal ledige en gevulde leggers arak.

De schade wordt opgegeven ongeveer *f* 4500 te hebben bedragen.

De dam in de rivier Tjimanies, nabij de dessa Karangsemboeng, is voor een gedeelte beschadigd, zoomede de nabij de fabriek van dien naam gelegene groote brug.

Behalve ongeveer 3½ bouws beplante sawa's welke zijn weggespoeld, zijn bij gelegenheid dezer overstroomingen:

11 jav. huizen weggespoeld;
71 idem vernield,
13 padie lombongs uit elkander gerukt en een paard weggespoeld.

Door de overstrooming van de rivier Tjisangarang zijn ook 50 bouws met indigo beplante velden in de districten Loerah-gong en Lebakwangie, regentschap Koeningan, zwaar beschadigd, terwijl ook de te veld staande padie aan die rivierkant gelegen, veel geleden heeft.

Menschenlevens zijn bij al deze ongevallen niet te betreuren geweest, en de geleden schade wordt zoo veel mogelijk hersteld.

Op den 17den Maart jl. is de Javaan Moekidjan, oud 30 jaren, in de rivier Tjisanga verdronken en weggedreven.

Door het onweder hebben bij onderscheidene gelegenheden de volgende ongelukken plaats gehad.

Op den 14den Maart jl. zijn op de sawavelden van de dessa Tjilandak, behoorende tot de afdeeling Indramaijoe, twee mannen en drie vrouwen, welke bezig waren om padie te planten, door den bliksem getroffen, zijnde de 3 vrouwen daaraan overleden, terwijl de 2 mannen weder zijn bijgekomen, nadat zij 24 uren lang in bewusteloozen staat hadden doorgebragt.

In de dessa Tegalgoeboek is op den 12den Maart een Javaan gelijktijdig met den buffel, dien hij oppaste, gedood.

Op den 20sten Maart daaraanvolgende is een onweder boven de dessas Pondokpari, Wanakerte en Waroekawoeng, district Ploembon, losgebarsten, waardoor in elke dessa een man door den bliksem is getroffen, waarvan echter slechts één het leven verloren heeft.

Op den 25sten Maart jl. zijn op de sawavelden der dessa Karangetas, in de afdeeling Indramaijoe, drie mannen door den bliksem getroffen, waardoor één dood op de plaats is blijven liggen, terwijl de twee anderen slechts ligt gewond zijn.

TAGAL. — Eene Inlandsche vrouw uit de dessa Pesajjangan, district Doekoewringin, is bevallen van drie kinderen van de vrouwelijke kunne.

Het eerste kind kwam op den 26sten en de twee andere kinderen den 28sten Maart jl. ter wereld.

De moeder en hare drielingen bevonden zich op 1 April nog in welstand.

MENADO. — In de eerste dagen van Januarij en gedurende de maand Februarij jl. hebben in de Minahassa aanhoudend zware wind- en hevige stormbuijen uit het westen gewoed, vergezeld van onweder en stortregens. Verscheidene huizen en een aantal boomen zijn omver geworpen, terwijl aan bruggen en wegen veel schade is toegebragt.

Te Belang vond een man den dood bij het instorten zijner woning; de onstuimige zee rigtte langs de stranden groote vernieling aan; een Sangirsche praauw, bemand met 20 personen, werd door storm overvallen en op de kust verbrijzeld. De opvarenden zijn echter gered.

Den 22sten Januarij, des morgens ten 8 ure, en den 6den Februarij des avonds omstreeks negen ure, deden zich eenige schokken van aardbeving gevoelen.

De stortregens en hevige winden waren zeer nadeelig voor de koffij- en milioe-aanplantingen. Eene menigte jonge koffijboomen werd omver gerukt, veel bloesems vielen af en eene groote hoeveelheid rijpende miloe sloeg ter neder.

Ofschoon de Soloksche zeeroovers gewoonlijk in de maanden December en Januarij de kusten dezer residentie bezoeken, hebben zij zich tot nu toe niet vertoond. De oorzaak daarvan is vermoedelijk gelegen in het onstuimige weder.

Door eenige van het eiland Solok ontvlugte inlanders is het berigt gebragt, dat de alhier in het afgeloopen jaar plaats gehad hebbende vernieling der rooversmagt van Sie-Taup op Solok groote sensatie heeft verwekt, dat genoemde rooverhoofdman aldaar terug gekeerd en voornemens was zich te komen wreken over de geledene nederlaag; doch dat hij er nog niet in had kunnen slagen eene nieuwe magt te verzamelen, uithoofde van de bestaande vrees om hem herwaarts te volgen.

Volgens mededeeling van diezelfde personen, zou in den aanvang van dit jaar een veertigtal rooverspraauwen van Solok zijn in zee gestoken, en was het vertrek van anderen door de hevige winden en hooge zee verhinderd.

AMBOINA. — Het weder heeft zich van af 16 December 1856 tot 15 Januarij 1857 gekenmerkt door eene drukkende hitte, van tijd tot tijd afgewisseld door wind en regenvlagen, en sedert dien tijd was het weder, met uitzondering van slechts enkele dagen, aanhoudend droog geweest.

De gezondheidstoestand was zeer gunstig.

Op den 8sten Februarij jl. werd van den assistent-resident van Hila en Larieke berigt ontvangen van het aanwezen om de noord van Ceram van eenige rooverspraauwen, welke den orang-kaja van Passanea (Ceram, onder Wahaaij) met vrouw en kinderen en een twintigtal zijner volgelingen bij Poeloe-Toedjoe geroofd en twee inlanders van Nunialij vermoord, benevens een drietal personen medegenomen zouden hebben.

Onmiddelijk hierop is Z. M. stoomschip *Etna* weggestoomd, koers stellende om de oost, langs de zuidkust van Ceram, en vervolgens door straat Keffing, om zoo doende te trachten, die zeeschuimers te ontmoeten en hun den pas af te snijden.

Twee dagen later werd van den civielen gezaghebber van Wahaaij het berigt ontvangen, dat op den 30sten Januarij jl. door hem de tijding was ontvangen van het aanwezen in eene in de nabijheid van Sleeman zich bevindende baai, Salak genaamd, van drie groote en drie kleine roovers-praauwen, welke veertien personen hebben geroofd, waaronder de eervol ontslagen orang kaja van Sleeman en twee vrouwen.

Op het vernemen dezer tijding, heeft genoemde gezaghebber onmiddelijk eene gewapende praauw, bemand met twaalf koppen, uitgezonden om de roovers van nabij te verkennen, ten einde vervolgens, nadat de praauw, sooveel mogelijk bedekt, was terug getrokken, gezamenlijk met eene kleine flotille, bemand met nagenoeg 100 koppen, naar de zeeschuimers te gaan.

Toen de gewapende praauw echter ter hoogte van de zich op eene halve mijl van Wahaaij bevindende landtong, Heilwal genaamd, de zes aldaar ten anker liggende en niets kwaads vermoedende rooversvaartuigen ontdekte, begon deselve, in strijd met de door den civielen gezaghebber gegevene bevelen, te vuren waardoor de roovers, verontrust wordende, hunne ankers kapten en al vurende zich zeewaarts spoedden, soodat hunne snelzeilende praauwen be-

gunstigd door den westen wind, spoedig de flotille, die middelerwijl was opgezeild, vooruit waren.

Zij werden desniettemin volhardend nagejaagd, ten gevolge waarvan andermaal eene ontmoeting plaats had, waarbij een der gevangenen werd bevrijd, twee roovers zwaar verwond raakten en de anachoda, met name Lilaboea, eene lanssteek in de knie bekwam.

Van onze zijde werd een man door de roovers afgemaakt.

Op den 14den Februarij kwam Z. M. stoomschip *Etna* van voormelden kruistogt te Amboina terug.

Volgens mededeeling van den kommanderenden officier, heeft het genoemde stoomer niet mogen gelukken een enkel rooversvaartuig te ontmoeten, doch bij zijnen togt door straat Keffing waren verscheidene regenten der in de omstreken gelegen negorijen aan boord geweest, met het berigt, dat acht menschen, uitmakende de bemanning eener praauw, op de reis van Goram naar Poeloe-Kisser, door drie rooversvaartuigen overvallen en weggevoerd zijn, alsmede dat de roovers op Poeloe-Pandjang, nabij Goram, met de bevolking aldaar slaags waren geweest, en bij die gelegenheid drie menschen hebben gevangen genomen.

Op de verklaring dezer hoofden dat die rooversvaartuigen naar het eiland Maderang zouden zijn gestevend, heeft gemelde oorlogsbodem de reis derwaarts ondernomen, alwaar de kommandant echter tot zijne teleurstelling zelfs geen spoor heeft gevonden, dat er menschen geweest waren.

Verder berigtte genoemde officier, dat de orang-kajas der negorijen, tusschen Koelibal en Waroe, hem hebben medegedeeld, dat een hunner met eenige praauwen de roovers had vervolgd, en dat het der bevolking van Waroe was gelukt, den eervol ontslagen orang-kaja van Sleeman uit de handen der roovers te bevrijden, welke orang-kaja, door de roovers in den waan te brengen, dat zij voor zijn persoon te Waroe 80 geweren zouden ontvangen, het middel zou hebben daargesteld tot zijne bevrijding.

Ook deelde de kommandant van Z. M. stoomschip Etna mede, dat hij, te Wahaaij het berigt ontvangen hebbende, dat de roovers ongetwijfeld zich nog op Poeloe-Toedjoe ophielden, zich met zijnen onderhebbenden bodem nog derwaarts heeft gespoed, alwaar echter, na een naauwgezet onderzoek, geene roovers werden gevonden, zoodat hem niets overbleef dat de terugreis naar Amboina aan te nemen door straat Bonoa, op welken togt hij almede zijne moeite niet beloond heeft mogen zien, door een enkel rooversvaartuig te ontmoeten.

In den nacht van den 6den op den 7den Februarij jl is eene jonk van de negorij Amaheij (Geram, onder Saparoea), welke te Amboina houtwerken voor het gouvernement heeft aangebragt, op de terugreis voor de baai van Nagoe (oostkust van Amboina), verongelukt, echter zonder verlies van menschenlevens.

— Er zijn thans te Amboina veel valsche koperen duiten in omloop, welke vermoedelijk door de aldaar ten handel komende Boeginezen en Makassaren zijn ingevoerd.

Deze duiten dragen gedeeltelijk den stempel van onze duiten, doch zijn veel ligter dan die van den Nederlandschen oorspong, en waarschijnlijk van Saparoea afkomstig.

Van de eilanden Saparoea en Noessalaut, waar de oogst aanzienlijk ruimer is uitgevallen dan begroot was, zal het product nagelen, dat thans op ruim 360,000 ponden wordt geschat, binnen weinige dagen afgeleverd zijn.

Te Haroeko is de oogst geheel afgeloopen en heeft de aflevering van al de nagelen, ten bedrage van 93,500 ponden, in 's lands pakhuis bereids plaats gehad.

Met het probuct van Hila zou de geheele nageloogst bedragen 248,697 ponden.

LAMPONGSCHE DISTRICTEN. — De berigten, loopende tot 10 April jl., behelzen het volgende:

Het te velde staande gewas staat over het algemeen vrij goed. Hier en daar is eenige schade toegebragt door veldmuizen.

In de omstreken van Telok-Betong en in het distrikt Sepoeti heeft de oogst een begin genomen.

Over het algemeen was de gezondheidstoestand vrij gunstig. De heerschende koortsen op de hoofdplaats, welke in de vorige maand vrij menigvuldig waren, zijn nu zeer verminderd.

Pokkenlijders komen hier en daar nog voor, zonder dat de ziekte evenwel door een epidemisch karakter worden gekenmerkt.

De weersgesteldheid kenmerkte zich hier, in den aanvang der maand Maart jl., door vele en zware regens met afwisselende winden, en in de laatste dagen dier maand door drukkende hitte, nu en dan afgekoeld door regen en windvlagen.

Handel en kustvaart met Java bleven vrij levendig.

(*Jav. Court.*)

SINGAPORE.

— Tijdingen van Singapore, tot den 24sten Maart loopende, behelzen het volgende:

De dagbladen van Bombay bevatten geene nadere berigten omtrent het tooneel des oorlogs noch omtrent de eindschikkingen met betrekking tot den vrede. Eene telegraphische tijding moet Madras bereikt hebben, mededeelende, dat er nieuwe voordeelen waren behaald, waarvan ons echter de bijzonderheden onbekend zijn.

Te Calcutta was het gerucht in omloop, dat Dost Mahomed, tegen het genot eener jaarwedde, zijn grondgebied aan Engeland wilde afstaan.

Ook was aldaar sprake, dat Z. E. de Gouverneur-Generaal van Britsch Indië zoude aftreden en weldra naar Engeland vertrekken. Eene slechte gezondheid schijnt zijne lordschap tot dezen stap te hebben doen overgaan.

CHINA. Op de Canton rivier is het sinds den laatsten tijd rustig. De keizerlijke jonken zijn aldaar in grooten getale aanwezig. Eene poging, om dezelven te verjagen, door de *Encounter* en eenige andere kleine vaartuigen beproefd, liep zonder goed gevolg af. De Chinezen houden zich thans onledig met de toegangen tot de Fatshan kreek te versterken en den weg daartoe te verstoppen.

De Cantonezen zijn nog niet begonnen, om de voorsteden of forten te herbouwen. Zij hebben zich vergenoegd, om in den grond van de huizen der Factorijen zout te graven en eenige kleine batterijen op den linker-oever van de rivier, beneden de bouwvallen van French Folly, te maken.

Whampoa verkeert in een verlaten toestand.

(*Java Bode.*)

De laatste berigten van Calcutta maken melding van eene nieuwe haven aan de monding van de Ganges. De maandelijksche circulaire van de firma Wienholt Ernsthausen & Co zegt er het volgende van:

'De Muttlah trekt meer en meer de aandacht. Van Gouvernements wege is men er reeds bezig het terrein te effenen en alle aanstalten te maken tot het daarstellen van de behoorlijke inrigtingen tot de ontvangst van een corps douane-beambten. Twee ladingen zout zijn reeds onder weg regtstreeks van Engeland en er zijn verscheidene aanvragen om narigt van Hollandsche, Belgische en Duitsche scheepsreeders. Vele aanzoeken om grond voor den aanbouw van huizen zijn reeds van Calcutta ingekomen en een van de daar aanwezige architecten heeft het voornemen om er een dok aan te leggen. — Voor schepen die in de rijsthavens Akyab, Pangoon, ens., geene vracht of lading kunnen bekomen, zal Mutlah van belang zijn, in zoo verre als het eene goedkoope haven aanbiedt, waar niet alleen rijst maar bijna alle andere producten even gemakkelijk kunnen verkregen worden als te Calcutta.

De invloed der aanvoeren van goud en zilver uit de mijnen van Zuid-Amerika, in de zestiende eeuw.

In een vorig nummer toonden wij aan dat het goud van Californië en van Australie nog geen nadeeligen invloed had gehad op de waarde der edele metalen, en stellen ons thans voor te onderzoeken of er eenige grond zij voor de heerschende meening dat in de zestiende eeuw de ontdekking der Zuid-Amerikaansche goud- en zilvermijnen eene groote vermindering had te weeg gebragt in de waarde der edele metalen. Deze vraag is van een dadelijk belang in den tegenwoordigen tijd.

Kort na de ontdekking der Australische mijnen, toen die van Californie reeds gedurende drie jaren *om* strijd waren bewerkt geworden, werd reeds den twijfel geopperd of er wel ooit eenige daling in de waarde der metalen geweest was als een gevolg van den grooten toevoer derzelve in de zestiende eeuw en sedert die twijfel werd uitgesproken, heeft de tijd dien wijfel ver[illegible]eerd in overtuiging.

„De ontdekking van Amerika's [illegible]e mijnen, zegt Adam „Smith, schijnt de eenigste [illegible]zaak te zijn geweest van de „vermindering in de waarde van het zilver. — Een ieder „schrijft het daar aan toe en nimmer is er eenige verschil „van opinie geweest zoo min omtrent de daadzaak als omtrent deszelfs oorzaak." — Hij voegt er bij dat die daling in de waarde van het zilver in Engeland niet gevoeld werd vóór 1570, en dat dezelve voortduurde tot 1640, dus alleen merkbaar was gedurende een tijdsverloop van zeventig jaren, terwijl alle latere aanvoeren van edele metalen niet meer dan voldoende waren, om het verlies van slijtage weder goed te maken, en te voorzien in de behoeften der toenemende bevolking en daarmede gelijken tred houdende voortbrenging. Volgens Adam Smith dus hebben de opbrengsten van Mexico en Peru geene vermindering gebragt in de waarde der edele metalen en openbaarde zich deze vermindering niet vroeger dan een twintigtal jaren na de ontdekking der mijnen van Potosi en eenige andere die omstreeks denzelfden tijd werden geopend. — In de eerste acht en zeventig jaren na de ontdekking der Nieuwe Wereld dus, was er niets te bemerken van eene invloed die daarop met zulk eene kracht werkte, dat zij in zeventig jaren tijds eenen geheelen ommekeer had bewerkstelligd en eene nieuwe wet had vastgesteld.

De lezer merke hier op dat de hier bedoelde periode van 148 jaren de tusschentijd was tusschen de Rozenoorlog en de groote inwendige oorlogen van Engeland, een tijdperk van vrede en rust, van snellen vooruitgang in kunsten en wetenschappen, in voortbrenging; een tijdperk dat in zich bevatte de hervorming, de vernietiging der kloostergestichten en instellingen, de ontdekking van Amerika, het vinden van den weg naar Indie rond de Kaap de Goede Hoop en de invoering der boekdrukkunst in Engeland.

Gedurende die lange periode van vooruitgang in zoo vele verschillende takken, moesten natuurlijk alle artikelen van behoefte in waarde stijgen en anzes inziens hebben Adam Smith en anderen daarin gedwaald dat zij de zaak juist van de verkeerde zijde hebben beschouwd, en vermindering van de waarde van het geld hebben genoemd, hetgeen niets anders was dan het stijgen der waarde van zulke artikelen, die in den handel door het geld worden vertegenwoordigd, welke vermeerdering van waarde een gevolg was van den nieuwen toestand waarin zich de maatschappij bevond, door al de bovengenoemde uitbreidingen aan het veld harer bearbeiding.

Door hen die volhouden dat die vermindering in de waarde van het goud werkelijk heft plaats gehad, wordt als bewijs daartoe gewoonlijk aangevoerd het verschil in de prijzen van het graan vóór en die van na den tijd van de goud-aanvoeren van Amerika, en met dat doel heeft de schrijver van de *Rijkdom der volken* in een hoofdelijk overzigt den gang der graanprijzen opgegeven van af de derde tot het midden der zeventiende eeuw, wanneer volgens diens opinie die vermindering in waarde zoude zijn geëindigd geweest. De opgaven van de daarin voorkomende prijzen zijn grootendeels genomen uit de uitvoerige verzameling van Bisschop Fleetwood, getrokken uit een aantal andere werken; en vele van de daarin opgegevene prijzen zijn van jaren van schaarschte, andere van jaren van overvloed, terwijl er dikwijls reeksen van verscheidene achtereenvolgende jaren ontbreken.

De Bisschop zelve en anderen erkennen dan ook dat dezelve onvolledig zijn en weinig te vertrouwen. — Adam Smith echter, niettegenstaande dit alles, verdeelt dezelve in blokken van twaalf jaren en neemt het gemiddelde van elk derzelve als maatstaf. — In eene van deze perioden van twaalf jaren, en wel in de laatste vóór den aanvang der voorgewendde vermindering van de waarde der edele metalen, geeft hij den prijs van tarwe op als geweest te zijn ƒ 6 — de 25 schepels, welke prijs in de drie volgende perioden wordt opgegeven als vier en vijf malen die som en schrijft dit toe aan de vermindering der goud- en zilver-waardij. — Die gevolgtrekking is echter ten eenemale onhoudbaar, want volgens zijne eigene tabellen was in sommige zijner tijdperken vóór die voorgewende vermindering van waarde de prijs twee en driemalen zoo hoog als de laatstaangehaalde tijdperken en in zijne allervroegste opgaven tot zelfs zesmaal die prijs. — Volgens die tabulaire opgaven zoude men dus met evenveel regt kunnen beweren dat in de dertiende eeuw het goud en zilver veel overvloediger waren dan in de zestiende eeuw na de ontdekking der Zuid-Amerikaansche mijnen.

Wanneer wij volgens de tabellen in de *Rijkdom der Volken* de gemiddelde prijs der granen, zoo als die was gedurende de zeventig jaren dat de bedoelde vermindering zou hebben plaats gevonden, vergelijken bij den gemiddelden prijs der zeventig dien onmiddelijk voorafgaande jaren, dan vinden wij dat het geheele verschil zich bepaalt tot ƒ 1,20, dat dit graan duurder zou geweest zijn gedurende de laatste dezer beide perioden.

De waarheid echter is dat bij eene ongeregelde bebouwing der velden de prijzen van granen en alle andere veldvruchten zoo onzeker zijn, en onderhevig aan zulke énorme rijzingen en dalingen, dat dezelve volstrekt niet kunnen dienen als maatstaf voor de waarde van het geld[illegible] — Zoo staat bij voorbeeld in 1557, dat is twaalf jaren [illegible] de ontdekking der Zuid-Amerikaansche mijnen, de tarwe genoteerd op ƒ 2,40 per 25 schepels en in eene andere maand van hetzelfde jaar op ƒ 32.—, dat is meer dan tien malen.

Op zijne berekeningen betreffende de graanprijzen laat Adam Smith echter volgen: „Het is evenwel niet zoo zeer „op grond der lage graanprijzen dat de beste schrijvers de „groote waarde bewezen die oudtijds aan het zilver en goud „werd gehecht dan wel op grond van de prijzen van an„dere voortbrengselen van den landbouw en boven alles „op grond van de prijzen van het vee." — Laat ons dan nu eens nagaan wat hiervan zij. — Op het zeer naauwkeurige huishoudboek van eenen hoogst zuinigen, eenigzins zonderlingen graaf van Northumberland, heeft men veel vertrouwen gesteld, als bewijsgrond voor de hooge waarde der edele metalen en de buitengewoon lage prijzen van alle voortbrengselen van den grond, *vóór* den tijd der aanvoeren van het Zuid-Amerikansche goud. — Het loopt over het jaar 1512, het vierde jaar der regering van Hendrik VIII, dat was drie en dertig jaren vóór de ontdekking der mijnen van Zuid-Amerika; en volgens dat boek betaalde de graaf van Northumberland in ons tegenwoordiggeld voor

een magere os.	ƒ 8.70
een vette os.	„ 14.10
een mager schaap.	„ 1.50
„ vet „	„ 1.77½
„ zwijn.	„ 1.06¼
„ lam.	„ —.85 ad ƒ 1.05.

Nu moet men erkennen dat deze prijzen zeer laag zijn wanneer wij dezelve vergelijken met die van onze dagen; maar zij waren in het geheel niet laag voor een land zoo als Engeland was in het begin der zestiende eeuw, toen de bevolking nog geen tiende gedeelte bedroeg van wat zij thans is, toen onafzienbare uitgestrektheden gronds woest en ongebruikt lagen in een land dat door deszelfs grondsoort, grasteelt en klimaat bij uitstek geschikt is voor de veefokkerijk. — De prijs van het vee in het Engeland van 1512 zou dus moeten vergeleken worden met dien van andere landen die in gelijke omstandigheden verkeerden en niet met het digtbevolkte en digt bebouwde Engeland van heden. — Het Engeland van de zestiende eeuw geleek meer op een schraal bevolkt Aziatisch land dan op een Europeesch rijk van de negentiende eeuw. — De wettige interest van geld was tien percent en de winsten in den markthandel bedroegen dikwijls tot 50%; terwijl de waarde van een land gelijk stond met de zuivere winsten die het in tien jaren kon afwerpen. De eenigste uitvoeren bestonden toen in de ruwe voortbrengselen van een herdersvolk dat overvloedige kens van grond heeft, wol en huiden. — Vóór de ontdekking der goudmijnen van Californie waren, in de Pampas en Llands van Noord-Amerika, de prijzen van het hoorvee nog veel lager dan die van het Northumberlandsche huishoudboek en hetzelfde was het geval met den prijs van schapen in Australie voor de ontdekking der mijnen van dat land in 1851. Men kan hier nog bijvoegen dat in het noordelijke Hindostan thans nog de prijs der schapen minder is dan de helft van die van het Northumberlandsch huishoudboek; b. v. voor een mager schaap 60 cents, en voor een vet lam 30 cents.

Buiten dit alles is er nog een andere grond die dat ingebeelde onderscheid in waarde voor een belangrijk deel wegcijfert. — De verbeteringen die door eene zorgvuldige veeteelt en voeding in de rassen van het vee hebben plaats gevonden, zijn nategaan tot op het begin der achttiende eeuw en blijkt daaruit dat het vee sedert dien tijd 50% in zwaarte is toegenomen. Geef nu zelfs toe dat het vee van het begin der zestiende eeuw gelijk stond met dat van het begin der achttiende eeuw, en dit is zeker veel te veel toegegeven, dan zoude men toch altijd moeten beginnen met de prijzen van het huishoudboek van den graaf van Northumerland met 50% te verhoogen.

De tarwe kostte den graaf van Northumberland ƒ 5,70 per 25 schepels; een prijs waarvoor men dat artikel thans nog kan koopen in dat gedeelte dat buiten de keerkringen ligt, wanneer de oogst niet tegenvalt, en in Illyrië besteedt men niet meer voor de best denkbare tarwe.

Andere voortbrengselen waarvan de prijzen in het Northumberlandsche huishoudboek worden opgegeven, maar die meer zorg of kunstzin vorderden dan dieren, die men genoegzaam aan zich zelve overliet of planten die bijna zonder moeite voortkwamen in gronden die eeuwen hadden

braak gelezen en naar willekeur werden verwisseld, die andere voortbrengselen, zeggen wij, die meer arbeid vorderden, geven in hunne prijzen geheel andere uitkomsten. Zoo was Cheshire zout toen op een prijs van *f* 14,60 per ton, dus veel hooger dan de tegenwoordige prijs van het witte Yorkshire zout. — De prijs van steenkool staat in het boek van den graaf aangeteekend als kostende van *f* 3, tot *f* 5, — per hoed en dat was in Yorkshire waar de kolenbeddingen bijna tot aan de oppervlakte van den grond liggen.

Na alles wat hier gezegd is, mag men veiliglijk tot het besluit komen dat de verhooging der prijzen van de voortbrengselen van den grond in de zestiende en zeventiende eeuw niet het gevolg was van den toevoer van Amerika's goud, maar wel van de toenemende bevolking en daarmede gelijken tred houdende voortbrenging gedurende een tijdsverloop van anderhalve eeuw dat alles in rust en vrede leefde, dat tusschen-tijdperk tusschen den Rozenoorlog en de binnenlandsche oorlogen in Engeland, toen daar alles bloeide en in voorspoed verkeerde.

„ Gedurende een tijdperk van zeventig jaren voor de laatste goudontdekkingen merkt men ook eene sterke rijzing op in de waarde der granen en van vee, en, omdat er gedurende dien tijd geene bijzondere aanvoeren van edele metalen plaats vonden, waarom dus die prijs-verhoogingen niet aan dien invloed konden worden toegeschreven, heeft men bevonden dat deze het gevolg waren van den vooruitgang en de verbetering van de voortbrengselen, waaraan meer moeite werd besteed, welke moeite moest betaald worden, en aan de meerdere duurte van den grond die een gevolg was van de toenemende bevolking, en deze zelfde oorzaak deed den genoemden ommekeer in de zestiende eeuw ontstaan. — Ongetwijfeld was Amerika's goud in die dagen een prikkel voor de nijverheid en droeg op deze wijze bij tot de verhooging der prijzen juist zoo als het goud van Californië en Australie dat thans doet, maar dit is geheel iets anders dan eene prijsverhooging die het gevolg is van de vermindering van de waarde der edele metalen, welk denkbeeld in beide gevallen eene grove dwaling is.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

Echtgenoote van J. F. Couver, D., Samarang 9 April. — C. W. Newland, Samuels, D., Soebang 31 Maart. — C. F. Daum, Walbeehm, D., Batavia 2 April. — E. Bédiér de Prairie, Chaulan, D., Cheribon 29 Maart. — J. E. Räcke, Niepoe, Z., Meester Cornelis 25 April.

Gehuwd:

D. Maarschalk met M. M. G. Groenewald, wed. Van der Pant, Buitenzorg 4 April. — G. H. Trompheller met H. F. Nicolaas, Samarang 1 April. — J. W. C. van Langer met G. H. Johannes, Samarang 9 April. — G. van Hecking Colenbrander met J. P. E. Westrik, Arnhem 29 Jan.

Overleden:

J. J. Nolten, gep. ritmeester, 60 j. Soeracarta 25 Maart. — H. Hansen, 38 j. Macasser 2 Febr. — A. M. Beyer, 21 j. Batavia 27 Maart. — J. C. en H. A. Fraissinet. Reede Samarang 25 Maart.

AANGEKOMEN PERSONEN.

14 April Ths. Cars, van Griesee. — 15 April F. J. Simon, van Modjokerto; Micoly en Emhardt, van Ngawie.

VERTREKKENDE PERSONEN.

H. Kruthoffer. — J. P. Ingerman en familie. — J. Itzig Heine.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		Vlag	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Van
April	10	Engelsche	Sidney.	G. Brown.	Singapore.
„	12	Ned. Ind	Hoseeng.	Oeij Boenko.	Balie (Padang)
„	—	Nederland	Hugo Grotius.	A. K. Zweede.	Roterdam.
„	—	Ned. Ind.	Menado.	W. G. Peetoom.	Saparoea.
„	—	„ „	Kiem Ing Soen.	Ho Kongdoei.	Balie (Badong.)
„	13	Nederland	Jan Pieterzoon Koen.	J. Verloop.	Batavia.
„	—	Engelsche	Sophia Fraser.	R. Cottam.	Singapoer.
„	14	Nederland	Sijren.	M. J. Meijer.	„
„	—	Zweedsche	Emma.	T. Nordwall.	Batavia
„	—	Nederland	Admirl. van Kinsbergen.	F. J. J. Bouman.	„

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		Vlag	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Naar
April	10	Z. M.	Merwede.	Luit.-ter zee 1ste kl. R. B. Sloos.	Batavia.
„	12	Ned. Ind.	Faidool Karim.	Said Abdulrachm. Honeman.	Grissee.
„	—	„ „	Stoomschip Padang.	B. J. Schipper.	Batavia via Samarang.
„	—	„ „	Bientang Timoor.	Tjiem Koensoen.	Balie (Padang.)
„	14	„ „	Atiatool Barie.	Sech Oemar bin Matrief.	Sam. via Sumanap.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Bestemming	Agenten
Nederlandsche	Admiraal van Kinsbergen.	F. J. J. Bouman.	China.	Fraser Eaton & Co.
„	Jacoba Cornelia.	T. Roosenboom.	„	„ „ „ „
Ned. Ind.	Charlotte.	W. Bakker.	Batavia.	„ „ „ „
Amerikaansche	Jenny W. Paine.	Colburn.	Cowes.	„ „ „ „
Engelsche	Sidney.	Brown.	Balie.	„ „ „ „
Nederlandsche	Zuid-Beveland.	Boers.	Nederland.	Van Eck & Co.
„	Yssel.	......	„	Schimmelpenninck & Co.
„	Hugo Grotuis.	Sweede,	Onbepaald.	„ „ „
„	Christiaan Huijgens.	J. Muller.	Amsterdam.	Ruyl Cramer & Co.
„	Petronelle Catharina.	T. Hagen.	Onbepaald.	„ „ „ „
„	Cheribon Packet.	Massinghen.	Onbepaald.	Van Leeuwen & Co.

Aangekomen Passagiers.

Met het Ned. schip *Hugo Grotius*, de heer de Vree en echtgenoote.— Met de Ned. Ind. bark *Menado*, de heer L. G. Bouricius en familie — Met de Ned. bark *Jan Pieterzoon Koen*, de heer Feroni en fam., en mejufvr. Koster.— Met de Ned. bark *Sijren*, 32 Chinezen.— Met het Ned. schip *Admiraal van Kinsbergen*, de heeren Lion, Gimberg, Schiff en echtgenoote.

Vertrokken Passagiers.

Met het Ned. Ind. stoomschip *Padang*, de heeren J. F. van Leeuwen, H. v. Kuiper, C. F. Schmidgall, T. M. Joakim, P. C. Bosch, F. H. Reisiger, mevr. van den Broek, mejufvr. N. Ries, Z. M. troepen en bannelingen.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Suriname, Celebes en Vesuvius; de schoenerbrikken de Lansier en Egmond; de schepen Fulkus So-oot, Fathal Moebarak, Yssel, Jennie W. Paine en Hugo Grotius: de stoomschepen Banda en Ambon; de barken Fatal Maän, Adrakool Haer, Bacht Mastora, Salma, Charlotta, Zuid-Beveland, Christiaan Huijgens, Jacoba Cornelia, Cornia, Petronella Catharina, Menado, Pieterzoon Koen, Sijren; de brikken Cheribon Packet, Anna en Christina; de Sophia Fraser, schoeners Bella, Bientang Batawie, Sidney, Hoseeng en Kiem Ingsoen.

PASOEROEAN.

VERTROKKEN.

9 April. De Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjong, naar Sumanap, passagier de heer W. G. Andela.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

7 April. De Ned. bark *Twee Jeannes*, gezagv. J. W. Noordziek, van Soerabaya 2 April; het Ned. Ind. schip *Gertruda*, gezagv. J. M. Sobels, van Soerabaya 4 April.

9 April. De Ned. Ind. kotter *Klara*, gezagv. Bagong, van Banjoewangie 4 April; de Ned. Ind. brik *Sie Kanoegrahan*, gezagv. Saenal, van Soerabaya 2 April.

11 April. De Ned. Ind. bark *Hector*, gezagv. M. Paulino, van Soerabaya 3 April.

VERTROKKEN.

10 April. Het Ned. Ind. schip *Atiat Rachman*, gezagv. Sech Awal bin Said Algatoor, naar Padang en Priaman via Batavia.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De schoeners Mansoer, Sie Damar, Sumanap, Sophia; de bark Twee Jeannes; het schip Gertrude; de kotter Klara; de brik Sie Kanoegrahan en de bark Hector.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 14den tot en met den 16den April 1857.

AANVOER.

Van Nederland per het Ned. schip *Anna* en *Christina*, gezagv. J. C. Joon, agenten Van Eck & Co.

100 vaatjes boter, 43 collies provisien, 27 kisten glaswerk, van Leeuwen & Co; 2 vaatjes boter, 24 manden bier, 5 collies fer de Berlin, vruchten, hammen en rolpens, W. Cores de Vries; 1 kist schilderijen, Sandenberg Matthiesen; 2 kisten koopmanschappen, Koosen; 12 vaatjes, 1 vat, 21 kisten en 1 kistje diversen, de Sturler & Co; 30 pakken goenie-zakken, van Leeuwen & Co; 1 kist stoelen, 60 pakken goenie-balen, 50 kisten manufacturen, Schimmelpenninck & Co; 15 kisten manufacturen, 1 kistje tabaks zaad, 1 kist glaswerk, van Eck & Co; 20 kelders terpentijn-olie, 8 kisten wijn, Muller; 21 kisten manufacturen, 16 stuks diverse provisien, Ruyl Cramer & Co; 30 kisten manufacturen, Kervel & Co; 35 kisten provisien, 6 vaatjes boter, 11 collies koopmanschappen, Hissink; 15 kisten manufacturen, 116 collies koopmanschappen, Kruer von Oven & Co; 20 kisten bladkoper, Fraser Eaton & Co; 72 collies koolteer, provisien glaswerk en koopmanschappen, Geb. Kocken; 32 vaatjes boter, 43 collies provisien, 103 collies diverse koopmanschappen, Adam & Co; 2 kisten diversen, Goedhart; 1 kistje zilverwerk, Van Eck & Co; 6 collies meubels, dranken en koopmanschappen, Major Matzen & Co; 202 collies dranken, glaswerk en koopmanschappen, Friedlander & Co; 100 vaatjes boter, 207 collies dranken en koopmanschappen, Geb. van Delden; 100 vaatjes boter, 180 collies, manufacteeren, 125 kistjes kaas, 240 collies dranken, goenie balen, terpentijn-olie en koopmanschappen, Schimmelpenninck & Co.

Van Nederland per het Ned. schip *Pitronella Catharina*, gezagv. T. Hagen, agenten Ruyl Cramer & Co.

1 kistje confituren, de Voogt; 7 collies water- en bessensap, van den Broek; 4 kisten diversen, 1 kist speelgoed, Hoffman; 6 collies touwwerk, Kervel & Co; 5 vaten hagel, van Delden; 20 kisten manufacturen, Schimmelpenninck & Co; 30 collies diversen, Rosemeijer; 40 collies diversen van der Linden; 1 stoommachine met pomp, 3 kisten toppen en kussens, 146 balen koffij-zakken, N. H. M.; 200 vaatjes verw, 8 kisten manufacturen, Ruyl Cramer & Co; 12 ledige leggers, 2 collies manufacturen, Gezagvoerder.

Van Singapore per de Eng. schoener *Sidney*, gezagv. Brown, agenten Fraser Eaton & Co;

100 kistjes brandy, 75 kistjes thee, Fraser Eaton & Co; 246 collies lijnwaden, arab. olie en diverse koopmanschappen en kleinigheden, diverse Arabieren.

Van Singapore per het Eng. schip *Sophia Fraser*, gezagv. R. Rottam, agenten Adam & Co.

6 kisten pajongs, 2000 planken, Johan; 40 kisten kommen, 8 collies medicijn, Choeking; 26 collies thee, 14 manden tabak, 1 kist medicijn, 3 kisten beschuit, Weegeon.

Van Batavia per het Ned. schip *Jan Pieterst. Koen*, gezagv. J. Verloop, agenten Van Eck & Co.

6 collies manufacturen, McMillan Marten & Co; 36 collies manufacturen, 22 pannen, Fraser Eaton & Co; 36 collies manufacturen, Adam & Co; 2200 kistjes zeep, 279 collies manufacturen, ijzerwerk en koopmanschappen, Order.

Van Nederland per het Ned. schip *Hugo Grotius*, gezagv. K. Zwede, agenten Schimmelpenninck & Co.

7 kisten manufacturen, 1 monster kistje, Kervel & Co; 7 kisten manufacturen, 1 monster kistje, van Leeuwen & Co; 11 kisten manufacturen, 150 vaatjes boter, 8 kisten papier, 145 kisten bier, Schimmelpenninck & Co; 200 kisten bier, Cores de Vries; 171 collies manufacturen, 3 collies monster, Ruyl Cramer & Co; 18 kisten aalbessen sap, schilderijen en limonade, Bouman & Co; 1 kistje onbekend, de Bruijn; 1 kistje kleeding stukken, J. Sas; 3 kisten kramerijen en vruchten, S. Jacob; 1 kistje onbekend, Buwalda; 1 kistje servetgoed, Steinmets; 6 kisten provisien, Fraser Eaton & Co.

Van Balie per de schoener *Kiem Ingsoen*, gezagv. Ho Kong Poen, agent Gezagvoerder.

130 stuks varkens, Go Kong Soen.

Van Balie per de Ned. Ind. schoener *Hoksing*, gezagv. Oeij Boenko, agent Oeij Waitien.

142 stuks koehuiden, 54 picols dendeng, 86 picols klapper-olie en kleinigheden, Ongmakam.

Van Amoij (China) per de Ned. Ind. bark *Syren*, gez. J. Meijer, agent Gezagvoerder.

5117 collies porcelein werk, 750 kisten thee, 10 kisten diversen. 12600 stuks vloersteenen, 100 zakken aluin, 3170 collies papier, 340 collies Chin. groenten, speelgoed, medicijnen en diverse koopmanschappen, Jam Goktaij en Shaw Kian.

UITVOER.

Naar Nederland per het Ned. schip *Euterpe*, gezagv. A. Kuipers.

$42^{16}/_{100}$ picols rotting, $1591^{28}/_{100}$ picols tabaks bladeren, Fraser Eaton & Co; $440^{33}/_{100}$ picols tabaks bladeren, P. Kervel & Co; 141641 pond tabaks bladeren, Adam & Co; $2298^{61}/_{100}$ picols suiker. 4051 stuks koehuiden, 949 stuks buffelhuiden, Major Matzen & Co; $162^{28}/_{100}$ picols cassia, Fraser Eaton & Co; 3858 schuitjes tin, 2000 picols, N. H. M.; 1871 pond tabaks (afval), Adam & Co.

Naar Batavia en Samarang per het Ned. Ind. stoomboot *Padang*, gezagv. Schipper.

1 kist ijzerwaren, Kruer von Oven & Co; 2 kisten roode batik kains, P. Kervel & Co; 12 kistjes portwijn, W. Cores de Vries; 1 kist doeken, Mathieu & Co; 9 kisten inhd. lijnwaden en kleinigheden, diverse Arabieren.

Naar Sumanap per de Ned. Ind. bark *Atiatul Barie*, gezagv. Sech Oemar Matrief.

Ballast.

Marktprijzen.

Suiker N°. 16 per picol *f* 20 à *f* 21.—
Koffij per picol.
Rijst (carga) per koijang *f* 115 à *f* 125.—
Id. (witte) „ „ *f* 140 à *f* 150.—
Koehuiden per 100 st.
Arak per legger.
Olie (Klapper) per picol.
Olie (Katjang).
Kadjang Matten.
Rotting.
Wisselkoers.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 19den April des morgens ten half 9 ure.
Ds. SCHIFF.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 19den April, des morgens ten half 9 ure,